

Film – översikt, fördjupning och frågor

2. Gunnel – När skam står i vägen för förändring

Medverkande skådespelare: Adriana Savin

Översikt

Filmen skildrar ett samtal med Gunnel, en kvinna som nyligen överlevt ett allvarligt självmordsförsök. Inledningsvis bagatelliserar hon händelsen genom att kalla den ett ”dumt infall” och vill snabbt lämna ämnet, men under samtalet växer bilden fram av ett långt liv präglad av ensamhet, besvikelse och känslan av att inte räkna till.

Läkaren möter henne med tålamod, intresse och respekt. Genom att inte döma och låta samtalet ta tid börjar Gunnel gradvis sätta ord på sin skam och sin längtan efter en bättre relation till dottern. Det som först framstod som en impulsiv handling visar sig bottna i årtal av uppgivenhet. I takt med att förtroendet växer börjar hon också se en möjlighet till förändring.

Fördjupning

Samtalet med Gunnel belyser samspelet mellan patient och vårdpersonal i en suicidnära situation. Gunnel försöker skydda sig från skam genom att förminska allvaret, men läkaren låter henne berätta i sin egen takt utan att avbryta eller argumentera.

Att underlätta patientens berättelse är avgörande. Genom att visa intresse och tålamod skapas en känsla av trygghet och allians. Förståelse är en förutsättning för att kunna erbjuda hjälp – inte som krav, utan som möjlighet.

Samtalet visar också att det inte går att ta över ansvaret för en annan människas liv. Däremot kan suicid förebyggas genom engagemang, vilja till förståelse och professionell närvaro.

Diskussionsfrågor

1. Hur kan vårdpersonal bemöta patienter som vill tona ned allvaret i en suicidnära situation?
2. Vad betyder det att ”inte pressa” i ett samtal, och hur skiljer det sig från att undvika det svåra?
3. Vilken funktion fyller skam och förnekelse i Gunnels berättelse?
4. Hur kan empatiskt lyssnande bidra till förändring, även när samtalet inte leder till beslut eller åtgärder?
5. Vad kan vårdpersonal ta med sig från detta möte när det gäller långsiktig tillit och kontakt?